

Redakce časopisu Porta Balkanica

Přehled vybraných publikací za uplynulé období

Porta Balkanica. 2010, vol. 2, iss. 2, pp. 84-89

ISSN 1804-2449

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/135239>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Přehled vybraných publikací za uplynulé období

PAMUK, Orhan
Bílá pevnost
Argo, Praha 2010
198 s., ISBN 978-80-257-0276-5

Historicko-filozofický román Orhana Pamuka se odehrává v barvitém světě osmanského Istanbulu za vlády sultána Mehmeda IV. na konci 17. století a vypráví alegorický příběh o zvláštním vztahu benátského zajatce a jeho pána, istanbulského hodži, kteří jsou si k nerozeznání podobní. Vedle neotřelého zachycení života v mnohonárodnostní osmanské metropoli se román zamýšlí nad hranicemi poznání cizí kultury, vztahem mezi Evropou a Tureckem a stabilitou lidské identity. Pamukův román se stal v Turecku senzací a zahájil vlnu tzv. nového historického románu.

Z turečtiny přeložil Petr Kučera.

(www.argo.cz)

HLADKÝ, Ladislav
Slovinsko
Libri, Praha 2010
192 s., ISBN 978-80-7277-463-0

Přitažlivost přírodních krás Slovinska je všeobecně známá a v poslední době se o ní přesvědčuje stále více turistů. Už méně se ví o tom, že Slovinci mají také zajímavé dějiny. Tato kniha podává první komplexní nástin historie Slovinců zpracovaný v českém prostředí. Akcentovány jsou především novodobé dějiny 19. a 20. století, nejvíce pozornosti je věnováno událostem posledních 20 let, a to až do aktuální situace podzimu 2009. Detailně jsou reflektovány i bohaté česko-slovinské vztahy od středověku až do současnosti.

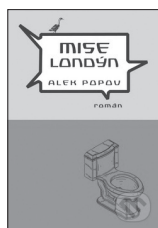
(www.libri.cz)

KOVAČIČ, Lojze
Křišťálová doba
Kniha Zlín, Zlín 2010
356 s., ISBN 978-80-87162-16-3

Román *Křišťálová doba* (1990) je první z velkých děl slovinského prozaika Lojze Kovačiče (1928–2004), které vychází v českém překladu. Jedním z typických rysů tohoto románu i většiny jeho dalších děl je autobiografičnost a také introspektivní a místy až svědecký charakter výpovědi, která se ale prolíná také se vzpomínkami nebo sny. Postupně v něm autor jako jednotlivé slupky cibule odkrývá svůj pohled na svět okolo sebe – od věcí povrchních a všedních jako jeho nemoc či pracovní záležitosti, přes věci důležité společensky jako historické události poválečného Slovinska nebo literatura a umění, po to nejpodstatnější, jeho vlastní vnitřní já, které se důsledným a místy až krutým způsobem vypořádává s dobrem i zlem v sobě. Kovačič tu odkrývá mnoho ze svých originálních myšlenek o roli umění v dnešním světě a uvažuje o tom, jak být ve světě roztržitého a falše stále ještě člověkem.

Ze slovinštiny přeložil Aleš Kozár.
 (www.knihazlin.cz)

POPOV, Alek
Mise Londýn
Dybbuk, Praha 2010
236 s., ISBN 978-80-7438-009-9

Román *Mise Londýn*, který se dočkal i filmové adaptace, je pro svůj satirický pohled na bulharskou diplomatickou elitu označován za „nejlegračnější bulharskou knihu současnosti“. Alek Popov zde čerpá z osobní zkušenosti, kterou získal coby kulturní atašé na bulharském velvyslanectví v Londýně. V textu, zakotveném do již klidné a svobodné doby poloviny devadesátých let, živě a humorným způsobem s nečekanými dějovými zvraty přibližuje život a vztahy obyvatel rezidence a ambasády, od velvyslance až po kuchaře, a trefně glosuje situaci, v níž se tehdy ocitla celá východní Evropa. Příběh začíná okamžikem, kdy do Londýna přijíždí nový velvyslanec, jehož posláním je navázat neformální vztahy s místními špičkami. K tomu má dopo-

moci agentura, jež však požadavek splní skutečně neotřelým způsobem. Navíc snahy o vylepšení image země jsou neustále mařeny osobními zájmy a zlišností pramenící ze snahy udržet si teplé místočko v diplomatických službách či bezhlavými pokusy o vystoupení po společenském žebříčku. Mise Londýn je tak oním pověstným zrcadlem, které nemilosrdně a věrně odráží pocity malosti a nízkého sebevědomí vůči – hostitelské – zemi, nacházející se na podstatně vyšším stupni civilizovanosti.

Z bulharštiny přeložil David Bernstein.

(www.dybbuk.cz)

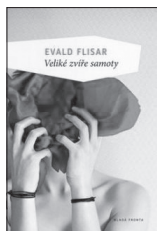
GAŠPARIČ, Jure et al. (eds.)

Češi a Slováci v moderní době: politika – společnost – hospodářství – kultura

Nová tiskárna Pelhřimov – Institut za novejšo zgodovino, Praha – Ljubljana 2010

425 s., ISBN 978-80-7415-025-8

Rozsáhlá publikace je složena z jednotlivých samostatných kapitol zaměřených na vzájemný vztah Slovinců a Čechů v 19. a 20. století. První část je věnována politickým poměrům od období Předlitavska a Rakouska-Uherska do začátku 2. světové války. Druhá je zaměřena na hospodářský a společenský život a věnuje se široké škále témat, od života židů přes turistiku, bankovníctví až k porovnání každodenního života v socialistické Jugoslávii a Československu. Poslední část je věnována kulturnímu propojení zemí, především díky dílu slovinského architekta Josipa Plečnika. (www.kosmas.cz)

FLISAR, Ewald

Velké zvíře samoty

Mladá fronta, Praha 2010

256 s., ISBN 978-80-204-2154-2

Dospívání je jedním z nejtěžších období v životě. Adam, syn vesnického lékaře, prožívá destruktivní vztah ke starší kamarádce Evě, žije s nechápavou a hysterickou matkou a otcem, s nímž o Evu eroticky soutěží. Jeho jedinými přáteli

li jsou nenarozený plod Abortus a bývalý námořní kapitán děda Dominik. Není divu, že takové dospívání chlapce přivede až na práh šílenství, ze kterého si pomáhá útekem do snového světa, který se mnohdy záhadně prolíná se světem reálným. Román sleduje erotické probouzení chlapce, je muž první sexuální zkušenosti přináší bolestná traumata, i krizi jeho dospívání a otcovu krizi středního věku.

Ze slovinštiny přeložil Kamil Valšík
(www.kniha.cz)

JEŽEK, Martin
Křižovatka zvaná Balkán
Mladá Fronta, Praha 2010
272 s., ISBN 978-80-204-2125-8

Reportážní cestopis mapuje ta nejkonfliktnější a zároveň nejmalebnější místa poválečného Balkánu. Kniha provede čtenáře oblastmi, ve kterých ještě neskončil konflikt, včetně zákoutí jaderských ostrovů a přímořských hor. Začíná reportážemi z Kosova a Albánie, plynule přechází do Bosny a Srbska a končí Černou Horou, Dalmácií a chorvatskou Likou. Z Kosova kniha přináší mimo jiné vhléd do odstrčeného malého muslimského národa Goranů, příběh pumpaře, kterému Albánci zabili bratra, či albánské uklízečky na české vojenské základně, ohlédnutí za vyhlášením nezávislosti, přiblížení hovorů v obyčejné srbské hospodě nebo povídání s liberálním srbským mnichem. Z Černé Hory pak například rozhovor s knězem, který kryl válečné zločince a pak držel hladovku, nebo pohled do údirny průsutu. Příběhy a reportáže doplní v hojném počtu fotografický materiál a mapa regionu.

(www.kniha.cz)

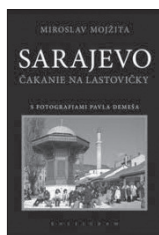
HEROUT, Václav
Reemigrace Čechů z Chorvatska 1945-1949
Jednota, Daruvar 2010
144 s., ISBN 978-953-6607-54-9

Dějiny české menšiny v Chorvatsku do druhé světové války byly zpracovány, poválečné období prozatím nikoliv.

Kniha historika V. Herouta zahajuje doplňování této mezery.

Celý proces reemigrace začal návštěvou v Československu dvě stě padesáti partyzánů z Československé brigády Jan Žižky z Trocnova, kteří byli uvítáni jako hrdinové a vyzvaní, aby zůstali. Potom jeli další, a do roku 1949 se z Chorvatska vystěhovalo pět tisíc osob. Reemigranti ale dopadli různě. Někteří z nich dostali statky a domy, jiní si je museli koupit, někteří byli spokojení, jiní ne, a reemigrovali ještě jednou, zpátky do Chorvatska. Společně ale pro všechny případy bylo to, že šlo o záležitost tragickou, která zanechala v životech lidí hluboké stopy. Kvůli nejistotě a nedostatečným informacím se hlavně nestěhovaly celé rodiny, a v mnoha případech se rozdělily na léta, desetiletí, nebo navždy.

Údaje autor čerpal hlavně z chorvatských zdrojů, převážně z Jednoty, která začala vycházet krátce po začátku procesu reemigrace. Fakt, že texty a dokumenty jsou, potvrzuje, že nešlo o událost zakázanou, ale zamlčenou. (www.jednota.hr)

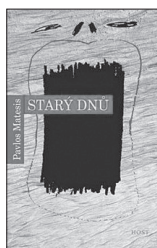
MOJŽITA, Miroslav
Čakanie na lastovičky
Kalligram, Bratislava 2010
 264 s., ISBN 978-80-8101-339-3

Do Sarajeva sa už lastovičky nevracajú. Pod strechami jeho domov stratili svoju vlasť, akoby už navždy, a museli si nájsť nový domov. Ich raj sa zmenil v peklo. Tieto tvrdenia, žiaľ, nie sú metaforou. A čo v tých tragických juhoslovanských udalostiach na konci 20. storočia tak hlboko vstúpilo ešte aj do osudu vtáčať, o tom, navyše nezvyčajne podmanivo a presvedčivo, vypovedá kniha Miroslava Mojžitu, dôverného znalca všetkých osobitostí republík a krajov niekdajšej Juhoslávie. Čitateľovi natoľko rozšíri obzor, že priam pocíti výzvu premýšľať nielen o súvislostiach domácich, ale aj európskych a celosvetových. A ľahostajnosť voči všetkému živému a ľudskému svetu vcelku sa mu načisto odcudzí. (Ladislav Ballek)
 (www.kalligram.sk)

HOLEC, Roman
Coburgovci a Slovensko
Kalligram, Bratislava 2010
466 s., ISBN 978-80-8101-249-5

Rozsiahla práca významného slovenského historika je postavená na doteraz neznámych fondoch z archívov stredo-európskych štátov, Bulharska, Nemecka a USA. Autorovi sa podarilo stretnúť s ľuďmi, ktorí sa nachádzali bezprostredne v okolí bývalého bulharského cára Ferdinanda, ústrednej postavy monografie. Jeho politická kariéra, vlastnosti, kontakty s politickými elitami rôznych historických období, jeho postoje k rôznym geopolitickým situáciám, zákulisné udalosti, ale aj obyčajné ľudské radosti a strasti tejto osobnosti sú predmetom tohto diela. Špecifikom je zameranie na coburgovské pôsobenie na Slovensku, zaradenie tohto rodu do súvislostí modernej slovenskej histórie.
 (www.kalligram.sk)

MATESIS, Pavlos
Starý dnu
Host, Brno 2010
192 s., ISBN 978-80-7294-349-4

Počátek dvacátého století kdesi v řeckých horách. Hrubý a násilnický Elisaios vystoupí jako prorok a divotvůrce. Najde si také žáka Zagrose, který ho přesvědčí, aby se vydával za božské vtělení. Charisma jednoho a šarm druhého si brzy získají srdce zbožných a důvěřivých vesničanů. Podivná dvojice, kterou ve skutečnosti nespojuje ani tak přátelství, jako spíše nenávisť a tělesný chtíč, vládne nad prostoduchými a pověřivými lidmi, probouzí strach farářů a náboženskou hysterii davů, to vše v nepokojné atmosféře magie a dionýsovských mysterií. Neobvyklý a starobyle znějící název knihy Starý dnu odkazuje k Danielovu proroctví (Dan 7,9–10) podle překladu Bible králické. Pavlos Matesis prostřednictvím své zběsilé imaginace a demystifikující ironie vykresluje neomezenou moc lži a tajemství nad lidskou duší. Touto knihou jen potvrzuje talent, který již projevil ve svém předchozím románu Psí matka. Z novořečtiny přeložila Soňa Dornáková-Stamu.
 (www.nakladatelstvi.hostbrno.cz)